

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

**Міжнародна
науково-практична
конференція для освітян**

**Березневий науковий дискурс 2023 на тему:
«Детермінанти посилення ролі освіти
у повоєнному відновленні України»**

**22 березня
2023 року
Чернігів**

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

*Міжнародна науково-практична
конференція для освітян*

**БЕРЕЗНЕВИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС 2023
НА ТЕМУ: «ДЕТЕРМІНАНТИ ПОСИЛЕННЯ
РОЛІ ОСВІТИ У ПОВОЄННОМУ
ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ»**

22 березня 2023 року
Чернігів, Україна

УДК 303.092.4:37.014.5(477)
Д38

Редакційна колегія: *Г. В. Старченко, А. П. Дука.*

*Рекомендовано до видання оргкомітетом конференції,
протокол № 1 від 28.03.2023 року.*

Березневий науковий дискурс 2023 на тему: «Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України». Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції для освітян (м. Чернігів, 22 березня 2023 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023. 335 с.

ISBN 978-617-95224-8-2

DOI: https://doi.org/10.54929/conf_ped_03_2023

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції для освітян Березневий науковий дискурс 2023 на тему: «Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України». Наукове видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Матеріали подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори.

ISBN 978-617-95224-8-2

© «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2023

© Автори, текст, 2023

ЗМІСТ

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ПЕДАГОГІЧНЕ ПРОЄКТУВАННЯ

Магдюк О. В.

ОБґРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ НАСТУПНОСТІ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ
ІНШОМОВНОЇ МОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 13

Фоміна І. Л.

РОЛЬ ТЕКСТУ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК І УМІНЬ
КУРСАНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 16

Kniazheva I. A.

PROJECT TECHNOLOGIES AS A MEANS OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT
OF FUTURE TEACHERS IN CONDITIONS OF HIGHER EDUCATION..... 18

Бричка М. П.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФОРМОВАНОСТІ МОТОРНИХ ТА МИСЛЕННЄВИХ
НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ВНАСЛІДОК ПРОЄКТНО-КРЕАТИВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАННЯ З ФІЗИКИ..... 21

Пасічник О. С.

ДОСВІД КОНСТРУЮВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ 25

Школяр Н. В.

ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТУ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ СТУДЕНТІВ
НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ..... 28

Недільська У. І.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ПЕРСПЕКТИВНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ 31

Атаманчук П. С., Атаманчук В. П.

ПРИРОДНИЧО-НАУКОВІ ІННОВАЦІЇ В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ 33

Ніколаєнко Я. М.

ОСВІТЯНСЬКІ БІБЛІОТЕКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 37

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Устименко Т. А.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АСИНХРОННОГО НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІВ..... 40

Тарасенко А. І., Щербаченко В. О.

ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОСВІТІ, ВИКЛИКАНІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЮ
ВІЙНОЮ: ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ КРАЇНИ 44

Гнілокозова П. О., Щербаченко В. О.

ПОШУК ШЛЯХІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАН-
НЯ ШКОЛЯРІВ ТА СТУДЕНТІВ..... 46

Котенко С. І.

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ОСВІТНІХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ..... 48

Ріпей М. В.

ІНТЕРАКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ..... 50

Харламов М. І., Чиркіна М. А.

ДО ПРОБЛЕМ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ..... 52

Коваль Т. В.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ..... 54

Годованюк А. В., Гончарук К. В.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ..... 56

Мельник В. А.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ
НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 58

Литвин О. Г., Манчинська Н. Б.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ 61

Varvinok V. Yu.

IDENTIFICATION OF RISKS OF QUALITY LOSS IN HIGHER EDUCATION DURING
FORCED DISTANCE LEARNING DURING WARTIME IN UKRAINE 64

Косьмій О. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ ДОСЛІДНИЦЬКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО НАПРЯМУ В УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 67

Мартинюк О. В.

ЗАСОБИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ЗА ДИСТАНЦІЙНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ..... 71

Орловська О. В.

THE ROLE OF DISTANCE LEARNING IN SUPPORTING THE EDUCATIONAL
PROCESS UNDER MARTIAL LAW 75

Мельниченко А. О., Шевчук О. В.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ ПОСТІЙНИХ ЗМІН ТЕХНОЛОГІЙ ТА ВИМОГ
СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ 79

Пещанюк Н. О.

ПРОБЛЕМИ З ДОСТУПНІСТЮ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ: ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ
РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВСІХ УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ..... 82

Шевчук О. В.

СТРАТЕГІЇ УСПІШНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕДОВІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ, МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ	85
---	----

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ УМОВАХ**

Parish Mohammad Reza

THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON PHYSICAL EDUCATION, SPORTS AND HEALTH STATUS	88
--	----

Кузьміч І. Б.

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПОЗААУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	94
--	----

Ватаманюк Г. П.

ФАСИЛІТАЦІЯ В ОСВІТНЬО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	97
---	----

Бричок О. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	102
---	-----

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ОСУЧАСНЕННЯ РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Красницька О. В.

ПАСТКИ В ОРАТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА	104
---	-----

Inna Stoyanova, Yuliia Vasik

QUALITY ASSESSMENT IN TEACHING TRANSLATION	110
--	-----

Несін В. В., Лахтадир С. Л.

НАПОВНЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТА ВИРОБНИЧОГО ПІДРОЗДІЛУ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ОСУЧАСНЕНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОФЕСІЇ.....	112
---	-----

Достатній Р. А.

ЗМІНИ ПІДХОДІВ ДО ОТРИМАННЯ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	114
---	-----

Сметанкіна Н. В., Місюра С. Ю.

ПЕРСПЕКТИВИ ЦІЛЬОВОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	118
--	-----

Зінченко В. П., Ткаченко В. В.

МОЖЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ	121
--	-----

Natalia Smetankina, Ievgeniia Misiura

PECULIARITIES OF STUDYING IN A POSTGRADUATE COURSE OF A SCIENTIFIC INSTITUTION	125
---	-----

Inna Marynchenko

THE ROLE OF MENTAL CARDS IN THE PREPARATION OF FUTURE VOCATIONAL EDUCATION PROFESSIONALS	127
---	-----

Зінченко В. П., Хабенко М. Є.

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН 130

Боярчук С. І.

АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ..... 134

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА НОВІ ВИКЛИКИ.
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЛЯ ОСВІТИ**

Лисанець Ю. В., Гаврильєва К. Г.

ENHANCING STUDENTS' HARD AND SOFT SKILLS IN A ONLINE COURSE ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE 136

Беляєва О. М., Таран З. М.

THE USE OF THE "FUTURELEARN" PLATFORM FOR DEVELOPING STUDENTS' DIGITAL SKILLS 138

Клокар Н. І.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ПЕДАГОГІКИ 140

Тепла О. М.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ БЛОГУ В НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 143

Бардадим О. В.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЗА ДОПОМОГОЮ ІНСТРУМЕНТА ZOTERO . 144

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ.
ТРАНСФОРМАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ**

Шапошников К. С., Денисюк Т. В., Захарченко А. В.

АВТОНОМІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ 149

Грабовська І. М.

ПОСТСЕКУЛЯРНІ ТЕНДЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ І ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТУДЕНТСТВА 153

Власюк О. А., Дараган Т. П.

УНІВЕРСИТЕТСЬКА АВТОНОМІЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 156

Токарук Л. С.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЕДЬЮТЕЙМЕНТУ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ 158

Токарєва І. А.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ MIND MAPING ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ЕКОЛОГІЯ» 161

Йоліта Греблікайте, Северин-Мрачковська Л. В.

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ В УМОВАХ ВІЙНИ: РИЗИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ..... 163

Фоломєєва Н. А.

«ALEXANDER-TECHNIQUE» ТА «LESSAC'S VOICE TEXT» У СИСТЕМІ
ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АКТОРІВ 166

Корякін О. О.

РОЛЬ ЗВУКОРЕЖИСУРИ СЦЕНІЧНИХ ДІЙСТВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 026 СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО 169

Мельник В. А.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МЕТОДИЧНОГО ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДІЯЛЬНОСТІ
У ПІЗНАВАЛЬНОГО-РОЗВИВАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ МАЙБУТНІХ
ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО 173

Кушнір Т. М.

ДЕСТРУКТИВНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ
НА ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ 175

Юдіна С. П., Рябич Н. І.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СТУДЕНТСЬКІ ЗМАГАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ВИЩОЇ ШКОЛИ 178

Павленко Л. В.

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ІНДУСТРІЇ 4.0 НА РОЗВИТОК ОСВІТИ 4.0 181

Чумак Н. А.

MODERN TEACHING METHODS IN CONTEMPORARY EDUCATION 183

Шевель Б. О.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ТРАКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА
КОМПЕТЕНТНІСТЬ» 186

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ПСИХОЛОГІЯ, РЕФЛЕКСІЯ
ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ**

Шпак В. П.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З УРАХУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПІДРУЧНИКАХ К. Д. УШИНСЬКОГО 188

Мойсієнко І. М.

ПОГЛЯДИ К. Д. УШИНСЬКОГО НА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ШКОЛИ 191

Мартиненко С. М., Дроботько І. Д.

ПРОЯВ ТРИВОЖНОСТІ ЯК ОСНОВНОГО ПСИХІЧНОГО СТАНУ ДІТЕЙ
І ПІДЛІТКІВ У ПЕРІОД ВІЙНИ В УКРАЇНІ 194

Мартиненко С. М., Родіна Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ РІЗНОГО ПРОФІЛЮ
ДО КОРПОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 197

Савченкова М. В.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ 201

Haborets O. A., Chernobrov V. M.

SOCIAL ENGINEERING AS A MEANS OF INFLUENCE ON PEOPLE
CONSCIOUSNESS 204

Волошко Л. Б., Бойко Г. М.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я СПОРТСМЕНІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ
ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 206

Шевченко С. В.

ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ ТРИВОЖНОСТІ В РОБОТІ ПСИХОЛОГА-
КОНСУЛЬТАНТА 208

Кузнєцова Т. В.

ПРАКТИКООРІЄНТОВАНА ВИЩА ОСВІТА В ГАЛУЗІ МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО
ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 210

Дерев'янюк С. П., Лавренко С. А.

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ СУЧАСНОГО
ПСИХОЛОГА 214

Слюсарчук В. В.

ВПЛИВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ЧИННИКА НА СПРОМОЖНІСТЬ
ДІВЧАТ ЗДІЙСНЮВАТИ ФІЗИЧНИЙ САМОРОЗВИТОК ПІД ЧАС ПЕРШОГО
РОКУ НАВЧАННЯ У ВІЙСЬКОВІЙ АКАДЕМІЇ 217

Зобенько Н. А.

ЕМОЦІЙНА КОМПЕТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА
ЙОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ..... 220

Примак Ю. В., Шкардибарда К. В.

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ З РІЗНИМ ТИПОМ СТОСУНКІВ
З МАТІР'Ю 224

Максимов М. В., Максимова Н. Ю.

РОЗВИТОК РЕФЛЕКСІЇ У ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА 226

Івченко О. М., Сищенко К. С.

ВЛАСТИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРА
З БАСКЕТБОЛУ 229

Паламарчук С. І.

ПОНЯТТЯ ДЕПРЕСІЇ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИКА 232

Солтисюк А. В.

ВІДМІННІ РИСИ ЕКСТРАВЕРТІВ ТА ІНТРОВЕРТІВ 235

Голярдик Н. А.

ВПЛИВ РІВНЯ САМООЦІНКИ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ..... 238

Івченко О. М., Гуменна Т. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ
ТРЕНУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАСКЕТБОЛІСТІВ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ
БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ 241

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. СОЦІО-ГУМАНІТАРНИЙ
ПРОСТІР СУЧАСНОЇ ОСВІТИ**

Талько Т. М.

ВИХОВАННЯ ЖІНКИ-ЛІДЕРА ЯК СОЦІО-ГУМАНІТАРНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ
ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ «УСПІШНА ПОВОЄННА
УКРАЇНА»..... 245

Свинаренко Н. О.

СУЧАСНІ РОСІЙСЬКІ НАУКОВЦІ ПРО ГОЛОДОМОР 1932-33 РР. НА УКРАЇНІ:
ОФІЦІЙНІ ВЕРСІЇ ВИКЛАДУ ТА РЕАЛЬНІ ФАКТИ..... 248

Первий Г. Л.

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 251

Шамсутдинова-Лебедюк Т. Н.

ЗНАЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ПЛАГІАТОМ У ВУЗАХ УКРАЇНИ ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ
РОЛІ ОСВІТИ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ КРАЇНИ 254

Кібіч Д. О.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ
ЯК СОЦІОГУМАНІТАРНА ПРОБЛЕМА..... 256

Соколовська Л. А., Михайленко Т. В.

LANGUAGE TEACHING VS. LANGUAGE COACHING..... 258

Карташова І. І., Сігаєва Я. Ю.

ФАСИЛІТАТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ БІОЛОГІЇ..... 261

Якубовська К. О., Шевчук О. В.

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СОЦІО-ГУМАНІТАРНИЙ ПРОСТІР
В ОСВІТІ..... 265

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО
ВИГОРАННЯ ОСВІТЯН**

Юрценюк О. С., Напрєєнко О. К.

СИНДРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 267

Кресан О. Д.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ
ВНЗ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 269

Ткачук А. В., Шевчук О. В.

ВИГОРАННЯ ПРАЦІВНИКІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ. ХАРАКТЕРИСТИКА,
ОЗНАКИ ТА СПОСОБИ ЗМЕНШЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ В ОСВІТНІЙ
СФЕРІ..... 272

**НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. SOFT-SKILLS VS HARD-SKILLS
У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Бортун К. О.

ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВИЧОК «SOFT SKILLS» ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 231 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА» 274

Король С. В. КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	277
Попадич Б. Т. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ SOFT SKILLS У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	279
Криворучко І. В., Шукатка О. В. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК І ВЗАЄМООБУМОВЛЕНІСТЬ ЗНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ ТА SOFT SKILLS.....	283
Омеляненко А. В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО- МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»	286
Голубнича Л. О. РОЗВИТОК М'ЯКОЇ НАВИЧКИ «ВЗАЄМОДІЯ З ЛЮДЬМИ» НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	289
Kateryna Bardadym PUBLIC SPEAKING AS A SKILL SET.....	291
Пасічник О. О. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗВО	294
Воронова О. Ю., Барчій М. С. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ HARD SKILLS ТА SOFT SKILLS ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	297
Шулигіна Р. А. ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОЇ ГРИ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	300
Ковальчук І. Л., Чемерис І. В. SOFT-SKILLS ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ XXI СТОЛІТТЯ.....	303
Василенко О. В. РОЛЬ SOFT-SKILLS У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ	306
НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ	
Городняк І. В. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	310
Сидоркін Є. М. ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ДИРЕКТОРА ШКОЛИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС	313
Куца С. В. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СЕРЕД ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	315

Доценко О. Ю.

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО ЧАСУ 317

Брюховецька Н. В.

ВПЛИВ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО
ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ 320

Сукенніков О. В.

МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО
КЕРІВНИКА В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД 324

Pron N. B.

UKRAINIAN EDUCATION IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES:
EUROPEAN INTEGRATION VECTOR OF ITS DEVELOPMENT 328

Боровик Т. М.

КРОС-КУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНА
МОБІЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ 331

Свинаренко Н. О.

к.і.н., доцент,

Харківський національний економічний університет ім.С. Кузнеця

м. Харків, Україна

ORCID: 0000-0002-8972-0025

СУЧАСНІ РОСІЙСЬКІ НАУКОВЦІ ПРО ГОЛОДОМОР 1932-33 РР. НА УКРАЇНІ: ОФІЦІЙНІ ВЕРСІЇ ВИКЛАДУ ТА РЕАЛЬНІ ФАКТИ

Після розпаду СРСР, за часів незалежності РФ деякі теми дослідження історичних подій у країнах Східної Європи стали відверто заполітизованими. Тут варто згадати тему Голодомору 1932-1933 рр. на Україні. У цей час як в РФ, так і на території України розповсюджувалися переважно через офіційно зареєстровані у нашій країні громадські організації, брошури публіцистичного характеру, у котрих стверджувалося, що голоду в УСРС у 1932-1933рр. не було. За для цього та для обґрунтування цих вигідних кремлівській верхівці наративів за останні роки російські історики і публіцисти написали сотні робіт і статей, видали чимало збірок з тенденційно підібраними архівними документами. У Росії має місце пряме втручання держави в оцінку історичних фактів. Якщо раніше в Росії історики ще могли мати свою думку, відмінну від офіційної, то нині бачення історії Російська держава вже регулює законом, в якому передбачена стаття за «спотворення історії» [7].

Російські історики і пропагандисти повсюдно констатували, що ніякого штучного голоду радянська влада не планувала, а голод 1932-1933 рр. виник через надпосушливе літо, перегини у політиці розкуркулення, колективізацію, акцентувалася увага на тому, що все це - спільна трагедія всього радянського народу [8]. Хоча на практиці відбувалося знищення українців як народу, і загалом ворожого суспільного прошарку селян-господарів у межах цілого Союзу. Як історичний процес голодомор 1932-1933 рр. у різних аспектах вивчали як вітчизняні науковці та публіцисти, так і іноземні. Вивченню загальної проблеми голоду 1932-1933 рр. по всій Україні та у деяких її аспектах присвятили багато уваги у своїх наукових працях: А. М. Козицький[1], С. В. Кульчицький [2], В. І. Марочко [3], Н. О. Свинаренко [4-6] та ін.

Іншими словами, російські пропагандисти та науковці не заперечують сам факт голоду 1932-1933 рр. на Україні, але політичну верхівку тодішнього СРСР вони не вважають винними у ненаданні необхідної допомоги голодуючим українським селянам, мовляв, на Поволжі теж весною тоді часто голодували селяни, та і помирили теж [7]. Великий голод, що охопив у 1932–1933 роках всю територію Української РСР, став однією з жагливих трагедій ХХ ст. Станом на 2018 рік Голодомор був визнаний геноцидом українського народу в 24 країнах світу, але Росії його досі не визнала. Це автоматично руйнує всю історичну брехню, яку Кремль формував десятиріччями, та оголює її злочинну сутність, а визнання Голодомору геноци-

дом вимагатиме у російської влади і суспільства каяття і вибачення перед українцями за скоєний злочин, що для більшості росіян тотожне визнанню своєї історичної і моральної поразки, це поставить під загрозу її історичний і політичний імідж, негативно вплине на реалізацію її імперських планів [7].

Ще комуністичний тоталітарний режим на чолі із Й. Сталіним прагнув знищити активну і національно свідому частину української нації, вороже налаштовану до нових комуністичних реалій. У 1932-1933 рр. проти українців застосували геноцидну політику — штучно організований голод, згодом названий Голодомором. Комуністичний режим впродовж усього часу свого існування намагався заперечити і приховати свій злочин, аби убезпечити себе від можливої відповідальності, а після розпаду СРСР це замовчування продовжила вже рф. А все тому, що пострадянська росія, попри певну демократизацію, в цілому не відмовилася від своїх імперських, антиукраїнських устремлінь, офіційно визнавши себе єдиною правонаступницею Союзу [11]. Для посилення проросійських настроїв серед українського населення московити культивували позитивний образ росії у свідомості українців. Визнання Голодомору геноцидом вимагатиме у російської влади і суспільства каяття і вибачення перед українцями за скоєний злочин, що для більшості росіян тотожне визнанню своєї історичної і моральної поразки [12].

Свого часу Федеральне архівне агентство росії оголосило про підготовку тритомника документів, з метою спростовання виняткового характеру голоду в Україні в 1930-х р. Анонсований істориком С. Тарасовим тритомник архівних документів спершу планувався як «Голод в СРСР 1932-1933 рр.», але за умови «нейтралізації» російські чиновники, очевидно, вирішили змістити часові рамки голоду, щоб уникнути асоціацій із цифрами 1932-1933, які в Україні стали фактично синонімами слова голодомор — збірник отримав назву «Голод в СРСР 1929-1934 рр.» підготовлений за редакцією доктора історичних наук В. Кондрашина. Зрозуміло, що зміна назви мала на меті заплутати читача і відвести увагу від серйозності, глибини та географії питання. Кондрашин пропонує пояснювати масові убивства голодом громадян Радянської України тим, що Сталін таким чином боровся з зовнішніми ворогами, «державоутворюючою» історичною пам'яттю [9]. А за словами російського архівіста Тарасов, «історія завжди залишатиметься тим полем, на якому ведеться ідеологічна боротьба, де деякі сторони, відстоюючи свої інтереси, не гребують фальсифікаціями» [9].

У путінській Росії тему Голодомору намагаються обходити, розцінюючи навіть фрагментальну згадку про цю сталінську політику знищення як ворожий крок, а тенденція «своїх не здавати», не звертаючи увагу на те, що ці «свої» — кати та злочинці, констатує історик Андрій Зубов [10]. Також він додає, що замовчувати злочини комунізму, це бажання нинішньої влади довести, що вона ніколи не видасть своїх. Частково його думки підтримує і історик, член правозахисного товариства «Меморіал» М. Петров, який зазначає, що в Росії Голодомор не визнаний взагалі злочинном, взагалі помітна тенденція небажання визнавати сталінські діяння як злочин [10]. У підходах нинішнього керівництва рф до вирішення «українського питання» є чимало спільного з їх радянськими попередниками: бо сучасний Кремль

сприймає як загрозу прагнення українців будувати власну незалежну державу, яка прямує до ЄС та НАТО; за роки «куркулі», «петлюрівські недобитки» та «буржуазні націоналісти» перетворилися на «нацистів», «фашистів» і навіть «сатаністів»; українців Кремль розглядає як ресурс, як примусова мобілізація на окупованих територіях, так і депортації населення вглиб рф для вирішення демографічних проблем держави-агресора [8].

Тобто, найавторитетніші представники історичної науки у рф свідомо несуть у сучасне суспільство брехливі постулати того, що нічого такого особливого у 1932-1933 р. на Україні не відбувалося, а процеси голодування селян були схожими по всьому СРСР і були результатом недолугого керування місцевої влади, посушливої погоди, непрофесійності і т.і. Про фактичне цілеспрямоване свідоме знищення українців - гігантські масштаби цього лиха, його страшні наслідки, прямих винуватців смертей мільйонів українців, котрі пережили десятиліття, вони вперто мовчать, як того хоче уряд путінської рф.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Козицький А. Заперечення Голодомору: методи та наративи // Вісник Львівського університету. Серія історична. 2022. С. 205–242.
2. Кульчицький С. В. Голодомор 1932-1933 рр. як геноцид : труднощі усвідомлення. Київ: Наш час. 2008. 432 с.
3. Марочко В.І., Мовчан О.М. 1932-1933. Хроніка Голодомору в Україні. Київ : Кліо, 2020. 296 с.
4. Свинаренко Н.О. Згубний вплив політики русифікації та її наслідки для українського народу // Pomidzy. Polonistyczno-Ukrainoznawcze Studia Naukowe. Wydawnictwo Adam Marszałek. 2022. R.4, nr 7. С.197–204.
5. Свинаренко Н.О. Про психологічні наслідки голоду 1932-1933 рр. та менталітет українців // Studia Orientalne. 2022. R. 11, nr 4 (24). P. 149–160.
6. Свинаренко Н.О. Реалізація особистих прав освітань на Харківщині у 30-х рр. XX ст. : теорія і практика //International scientific conference «The study of topical issues of modern society from the perspective of history, political science, sociology and philosophy» : conference proceedings. 2022. ВД «Гельветика», С.25–28.
7. Голодомор 1932-1933 рр. та російсько-українська війна. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3621936-golodomor-19321933-ta-rosijskoukrainska-vijna.html> (дата звернення 14.03.2023)
8. Матусова О. У Росії не визнають Голодомор 1932–1933 років геноцидом, бо головне – «не здавати своїх». URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29599478.html> (дата звернення 14.03.2023)
- 9.Петренко І. Чому росія й досі заперечує Голодомор? URL: <https://holodomormuseum.org.ua/news/chomu-rosiia-j-dosi-zaperechuie-holodomor/> (дата звернення 14.03.2023)
- 10.Сучасна Росія повторює злочини Голодомору-геноциду – МЗС Канади.URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-mzs-kanady-zholi-holodomor-rosiya/32150236.html> (дата звернення 14.03.2023).
- 11.«Фантомні болі» російської історії в Україні: спростування фальсифікацій та пропаганди URL: <https://suspilne.media/342502-fantomni-boli-rosijskoj-istorii-v-ukraini-sprostuvanna-falsifikacij-ta-propagandi/> (дата звернення 14.03.2023)
- 12.Чому росія краде історію в Україні? URL: <https://armyinform.com.ua/2022/06/05/chomu-rosiya-krade-istoriyu-v-ukrayiny/> (дата звернення 14.03.2023).